

ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อทั้งภาคเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางจำนวนมากต้องทยอยปิดกิจการและเลิกจ้างคนงาน ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่ต่างปรับตัวเพื่อความอยู่รอดด้วยการรวมธุรกิจเข้าด้วยกัน ปรับปรุงการบริหาร และปลดคนงานออก นำไปสู่การว่างงานขนานใหญ่และความสูญเสียทางเศรษฐกิจในรูปของผลผลิตและรายได้ ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการว่างงานดังกล่าว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการศึกษาผลกระทบของปัจจัยเศรษฐกิจทางด้านอุปสงค์ที่มีต่อการว่างงานในระบบเศรษฐกิจไทย ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผ่านแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยอาศัยข้อมูลทุกภูมิภาคแบบอนุกรมเวลารายปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2521 ถึง 2545

ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ทำให้ทราบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจทางด้านอุปสงค์ที่ปรากฏในแบบจำลองนั้น รวมกันแล้วสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการว่างงานในระบบเศรษฐกิจได้ร้อยละ 91.17 โดยมีระดับราคาสินค้าภายในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงของการว่างงาน ตามมาด้วย เงินรับฝากจากภาคธุรกิจและครัวเรือนของธนาคารพาณิชย์ รายจ่ายของภาครัฐบาล รายได้จากภาษีอากรของภาครัฐบาล

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และรายได้สุทธิจากการค้าต่างประเทศ ซึ่งหากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลกระทบทำให้การว่างงานในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 7.1966 4.8724 - 4.6176 - 4.0226 - 0.2481 และ - 0.1115 ตามลำดับ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ยกเว้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีความสัมพันธ์กับการว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

อย่างไรก็ตามทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานในระบบเศรษฐกิจกับรายได้จากภาษีอากรของภาครัฐบาล ระดับราคาสินค้าภายในประเทศ และเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์นั้น ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ โดยรายได้จากภาษีอากรของภาครัฐบาลจะผันแปรไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน อันเนื่องมาจากผลกระทบของนโยบายส่งเสริมการลงทุน ซึ่งส่งผลทำให้มีการใช้ปัจจัยทุนทดแทนแรงงานคนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสูงขึ้นของระดับราคาในช่วงเศรษฐกิจถดถอย ได้ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนหดตัวอย่างรุนแรง ขณะที่ต้นทุนการผลิตกลับเพิ่มขึ้น ธุรกิจจึงประสบภาวะขาดทุนจนต้องเลิกกิจการไป อีกทั้งปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่สูงมากจนทำให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่าง ๆ ไม่กล้าที่จะปล่อยสินเชื่อ แม้ว่าจะมีสภาพคล่องในรูปของเงินรับฝากจากภาคธุรกิจและครัวเรือนอยู่ล้นระบบก็ตาม ธุรกิจจึงไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ท้ายที่สุดก็ต้องปิดกิจการไป เป็นเหตุให้การว่างงานในระบบเศรษฐกิจผันแปรไปในทิศทางเดียวกันกับระดับราคาสินค้าภายในประเทศและเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์

The economic crisis in 1997 had originated great negative impacts that were widely spread throughout Thai socio-economic system. Many small and medium scale businesses had to be closed while most large scale businesses had to restructure, merger, or improve their management in order to survive. As a result, many employecs were laid off and unemployment was considerably rising. The economic loss in term of production and income was extremely high. Realizing the importance of unemployment problem caused by the crisis, this thesis aimed to study the effects of demand-side economic factors on the unemployment problem of Thai economy. The study used multiple regression model

to analyze the relationship between related variables. Data for the analysis were time series secondary data from 1978 to 2002.

It was found from the study that demand-side economic factors altogether were able to explain about 91.17 percent of changes in unemployment. The most important factors that determined the changes in unemployment was domestic price, followed by money deposit of business and household in commercial bank, government expenditure, government revenue from tax and duty, foreign direct investment, and net revenue from foreign trade respectively. The study showed that a percentage increased of these 6 variables would cause the unemployment to changes by 7.1966 4.8724 – 4.6174 – 4.0226 – 0.2481 and – 0.1115 percents respectively. Coefficients of these variables at 99 percent confident level except for foreign direct were statistically significant investment that was statistically significant at 90 percent confidence level.

However, the directions of effects of government revenue from tax, domestic price, and money deposit in commercial bank were not in accordance with assumptions set in the study. Government revenue from tax may change in the opposite direction with unemployment as a result of investment promotion policy that lead to more use of capital in place of labour. The rise of government revenue due to higher investment, may cause unemployment to rise. Increasing price during economic recession

resulted in shrinking vigorously of private consumption while cost of production was increased. Businesses, then, encountered condition of loss and rising unemployment rate. Moreover, the persistent of high non performing loan in the commercial banks after the crisis may cause these banks to reduced loan provided for businesses although their liquidities are accumulated from money deposit. With fewer loans to finance their operations, many Thai businesses may have to lay off their employees. As a result, unemployment could be higher as the money deposits in bank increase.